

richard brautigan

**detektivem
v Babylónu**

**richard
brautigan**

**volvox
globator**

Richard Brautigan

DETEKTIVEM V BABYLÓNU

Přeložila Olga Špilarová

Volvox Globator

2024

Richard Brautigan: Dreaming of Babylon

Knihla vychází s podporou Ministerstva kultury.

Na přebalu jsou použity kresby ze středověkého bestiáře,
cca 1260. Rkp. in Bibliothèque nationale de France,
ms. 3630, fol. 94 v°.

Copyright © 1977 by Richard Brautigan, Renewed 2005

by Ianthe Brautigan

Translation © Olga Špilarová, 2024

Edition © Volvox Globator, 2024

ISBN 978-80-7511-772-4

ISBN 978-80-7511-773-1 (epub)

ISBN 978-80-7511-774-8 (pdf)

Hádám, že jeden z důvodů,
proč jsem nikdy nebyl
moc dobrej soukromej detektiv,
je, že jsem trávil čas
sněním o Babylónu.

Dobrá zpráva, špatná zpráva

2. leden 1942 přinesl jednu dobrou a jednu špatnou zprávu.

Nejdřív ta dobrá: dověděl jsem se, že jsem „4F“, to znamená zdravotně nezpůsobilý k činné vojenské službě, takže nepůjdu bojovat do druhé světové války. Nepřipadal jsem si vůbec nepatrioticky, protože já jsem si svou druhou světovou válku odkroutil už před pěti roky ve Španělsku, na důkaz čehož mám v zadní líci o pár děr víc.

Nikdy nepochopím, proč jsem byl postřelený do zadku. V každém případě by to byla mizerná válečná historka. Lidi k vám nevzhlížejí jako k hrdinovi, když jim řeknete, že jste si z války odnesli díry v prdeli. Neberou vás vážně – ale to už dávno nebyl můj problém. Válku, která začínala pro zbytek Ameriky, jsem měl za sebou.

Teď ta špatná zpráva: neměl jsem jediný náboj do bouchačky. Dostal jsem se zrovna k případu, pro který jsem potřeboval bouchačku, ale došlo mi střelivo. Klient, kterého jsem měl potkat později téhož dne poprvé, chtěl, abych přišel se zbraní, a věděl jsem, že prázdná bouchačka není to, co měl na mysli.

Co teď?

Neměl jsem ani floka, můj kredit v San Francisku byl nulový. V září jsem se musel vzdát detektivní kanceláře, i když stála jen osm dolarů měsíčně, a teď jsem fachal s pomocí telefoního automatu v chodbě laciného nájemního domu na

Nob Hillu, kde jsem už dva měsíce dlužil činži. Nedokázal jsem dát dohromady ani třicet babek měsíčně.

Moje bytná pro mě představovala větší hrozbu než Japonci. Všichni čekali, že Japonci se vynoří v San Francisku a začnou jezdit kabelovou tramvají nahoru dolů po kopcích, ale věřte mi, já bych bral celou divizi Japonců, kdyby mi setřáslí z krku bytnou.

„Kde mám sakra tu činži, flákači neplatičská,“ ječela na mě zeshora z patra, kde měla byt. Přes tělo, které by vyhrálo první cenu v soutěži krásy betonových bloků, nosila volný župan.

„Země je ve válce a vy neplatíte činži!“

Měla hlas, proti němuž Pearl Harbour zněl jako ukolébavka.

„Zítřa,“ lhal jsem jí.

„Prdlajs zítřa,“ ječela.

Bylo jí kolem šedesáti, byla pětkrát vdaná a pětkrát vdova: nebožtíci měli kliku!

Takhle se stala majitelkou nájemního domu – jeden z nich jí ho odkázal. Byl obchodní cestující: Kartáče & Smetáky. Bůh mu prokázal službu, když mu jedné deštivé noci zastavil auto se zhaslým motorem na železničních kolejích kousek před Mercedem. Poté, co vlak narazil do auta, nedokázali poznat rozdíl mezi ním a těmi kartáči & smetáky. Myslím, že ho dali do rakve i s částí kartáčů & smetáků – věřili, že k němu prostě patří.

V těch dávno uplynulých dnech, kdy jsem platil činži, byla ke mně přátelská a zvala mě k sobě na kávu a koblihy. Hrozně ráda mluvila o svých mrtvých manželech, zvláště o jednom z nich, který byl instalatér. Mluvila ráda o tom, jak

uměl seštelovat bojlerly na teplou vodu. Když mluvila o ostatních čtyřech, vyšli z toho jako rozostřené fotografie. Bylo to, jako by se ta manželství odehrála v kalných akváriích. Dokonce ani manžel, do kterého naboural vlak, si nezasloužil větší komentář, zato si nikdy nemohla dost vynachválit toho chlápka, co uměl štelovat bojlerly. Myslím, že taky uměl seštelovat bytnou.

Její káva byla hotová brynda a koblihly byly okoralé – kupovala je včerejší v pekárně o pár ulic dál na California Street.

Chodil jsem k ní na kafe, poněvadž jsem toho stejně neměl moc na práci. Kšefty byly tenkrát stejně liknavé, jako jsou teď, až na ten případ, co jsem právě dostal – ale dal jsem si stranou část z peněz, které jsem dostal po automobilovém úrazu jako odškodné, takže jsem jí mohl platit činži, i když jsem byl už pár měsíců bez kanceláře.

V dubnu 1941 jsem se musel rozloučit se sekretářkou. Hrozně nerad. Celých těch pět měsíců, co pro mě pracovala, jsem ji balil. Byla přátelská, ale stěží jsem se s ní dostal na první level. Pár francouzáků v kanceláři, tím to haslo.

Když jsem ji musel propustit, prohlásila, ať se jdu bodnout.

Zavolał jsem jí jednou večer a její rozlúčkové sbohem v telefonu bylo něco jako: „... a kromě toho, že neumíš líbat, jseš mizernej detektiv. Měl bys zkusit jinou branži. Hotelovej poskok, to by ti sedlo.“

CVAK.

No co...

Stejně měla zadek jako kobyla. Jediný důvod, proč jsem ji zaměstnal, bylo, že byla ochotná pracovat za nejnižší plat. Kromě Číňanů.

Auto jsem prodal v červenci.

Každopádně teď jsem neměl žádné patrony do bouchačky, žádné prachy, abych si je koupil, nikoho, kdo by byl ochotný mi cokoli prodat na úvěr, a nic, co by ještě šlo zastavit. Seděl jsem v mém laciném kutlochu na Leavenworth Street v San Francisku a přemýšlel o situaci, když mi hlad začal bušit do žaludku jako Joe Louis. Tři parádní pravé háky na solar a byl jsem na cestě k ledničce.

Což byla chyba.

Podíval jsem se dovnitř a honem zaklapl dvířka, aby se zelená džunglová vegetace neprodrala ven. Nechápu, jak lidi můžou žít jako já. Můj kvartýr je tak špinavý, že jsem nedávno vyměnil všechny pětasedmdesátiwattové žárovky za pětadvacetiwattové, abych na to nemusel koukat. Byl to luxus, ale musel jsem to udělat. Kutloch naštěstí nemá žádná okna, protože jinak by to byl fakt průšvih.

Můj byt byl tak tmavý a ponurý, že vypadal jako stín bytu. Ptal jsem se sám sebe, jestli jsem vždycky žil takhle. Chci říct, musel jsem přece mít matku, která by mi řekla, ať ten svinčík uklidím, ať o sebe trochu dbám, převlíknu si ponožky. Taky jsem ji měl, ale počítám, že jsem byl v dětství nějak zpomalený, včas jsem věci nepochopil. Musel existovat nějaký důvod.

Stál jsem vedle ledničky a uvažoval, co podniknout, když vtom jsem dostal skvělý nápad. Co jsem mohl ztratit? Neměl jsem ani floka a byl jsem hladový. Potřeboval jsem něco sníst.

Šel jsem nahoru k domácí.

Zazvonil jsem.

To bude ta poslední věc na světě, kterou by očekávala, protože už přes měsíc jsem se jí snažil uniknout jako úhoř, ale pokaždé uvízl v síti nadávek.

Když otevřela dveře, nemohla uvěřit vlastním očím. Vypadalo to, jako by v klice běžel proud. Dočista oněměla. Čehož jsem okamžitě využil.

„Heuréka!“ zařval jsem jí do obličeje. „Můžu zaplatit činži! Můžu koupit celej barák! Kolik za něj chcete? Dvacet tisíc na ruku! Jsem v balíku ! Ropa! Ropa!“

Byla tak zmatená, že mi pokynula, ať jdu dál, a přistavila mi židli. Pořád ze sebe nevymáčkla slovo. Měl jsem ji v šachu. Stěží jsem tomu sám věřil.

Vešel jsem.

„Ropa! Černý zlato!“ hulákal jsem dál, a pak jsem začal mávat rukama, jako když ropa tryská ze země. Přímo před jejíma očima jsem se proměnil v ropnou studnu i s gejírem.

Posadil jsem se.

Sedla si proti mně.

„Můj strýc našel v Rhode Islandu ropu!“ křičel jsem. „Půlka mi patří. Jsem bohatej! Dvacet tisíc na ruku za tuhle barabiznu, který říkáte nájemní dům! Pětadvacet táců!“ hulákal jsem. „Chci se s váma oženit a vypěstujeme spolu celou rodinu nájemních domů! Vyryjeme náš oddací list do cedule VŠE OBSAZENO!“

Fungovalo to.

Věřila mi.

Za pět minut jsem už držel v ruce hrnek bryndy, žvýkal okoralou koblihu a ona mi povídala, jak je za mě šťastná.

Řekl jsem jí, že od ní dům koupím příští týden, až dorazí první milión z poplatků za těžbu ropy.

Když jsem odcházel, hlad mírně ztišený a další týden bydlení v suchu, podala mi ruku a řekla: „Jste hodný chlapec. Ropa v Rhode Islandu.“

„Jo, přesně tak,“ řekl jsem. „Poblíž Hartfordu.“

Chtěl jsem ji pumpnout o pět dolarů, abych měl na náboje do bouchačky, ale pak jsem si řekl, nebudu troubit na kropáč.

Haha.

Kropáč! Došlo vám?

Ajajaj, jak jsem se vracel po schodech do bejváku, začal jsem snít o Babylónu. Bylo přitom nesmírně důležité nesnít o Babylónu, když jsem chtěl něco řešit. Protože když jsem začal dumat o Babylónu, mohly uplynout celé hodiny, než jsem si toho všiml.

Mohl bych sedět v bejváku a najednou by byla půlnoc a já bych ztratil šanci, že dostanu svůj život zase pod kontrolu, protože bezprostřední potřeba mého života bylo sehnat pár nábojů do bouchačky.

Ta poslední věc na světě, kterou jsem právě teď potřeboval, bylo snít o Babylónu.

Musel jsem Babylón na chvíli zadržet, aspoň na chvíli, než seženu pár nábojů.

Scházel jsem po schodišti zatuchlého, zchátralého, hrozbem páchnoucího nájemního domu a vyvíjel heroické úsilí, abych si Babylón udržel od těla.

Na pár vteřin to bylo o vlásek, načež Babylón zmizel do stínu stínů, pryč ode mě.

Bylo mi trochu smutno.

Nechtěl jsem, aby Babylón zmizel.

Oklahoma

Vešel jsem do bytu a vzal si bouchačku. *Měl bych tuhle věc jednou vyčistit*, pomyslel jsem si, když jsem ji ukládal do kapsy kabátu. Taky bych si nejspíš měl opatřit ramenní pouzdro. Bylo by to autentičtější, možná by mi to pomohlo získat víc kšeftů.

Když jsem vycházel z bytu, abych ve městě splašil střelivo, domácí stála v patře na schodech a čekala na mě.

Ach bože, pomyslel jsem si. Přišla k rozumu. Očekával jsem tirádu nadávek, které se na mě sesypou a znovu promění můj život v peklo na zemi. Ale nestalo se. Jen tam tak trčela a sledovala, jak odcházím z baráku s křečovitým úsměvem na tváři.

Ve chvíli, kdy jsem otvíral domovní dveře, promluvila. Její hlas byl takřka dětský. „Proč ne ropné studny v Oklahomě?“ řekla. „V Oklahomě je hodně ropy.“

„Je to moc blízko Texasu,“ řekl jsem. „Pod silnicí prosakuje slaná voda.“

To ji vyřídilo.

Už ani necekla.

A vypadala jako Alenka v říši divů.

Neměl jsem, kde si vypůjčit peníze, a tak jsem zamířil tam, kde náboje zaručeně mají – na policejní stanici.

Kráčel jsem z kopce dolů k Soudnímu paláci na Kearny Street navštívit policejního detektiva, se kterým jsme kdysi bývali kámoši, jestli bych si od něj nemohl nějaké náboje vypůjčit.

Třeba by mi jich šest popustil, než se setkám se svým klientem. Měli jsme se sejít před stanicí rozhlasu na Powell Street. Ted' byly dvě hodiny. Na sehnání střeliva mi zbývaly čtyři. Neměl jsem potuchu, kdo je můj klient nebo co po mně chce. Měli jsme schůzku v šest před rozhlasem, tam se do- vím, co se po mně chce, a já se pokusím vytáhnout z něho zálohu.

Pak bych dal bytné pár babek a řekl jí, že pancéřový vůz, který mi vezl ten milión dolarů, se ztratil v kaktusové mlze poblíž Phoenixu v Arizoně, ale ať si nedělá starosti, protože mlha se má v nejbližších dnech zaručeně zvednout a peníze budou zase zpátky na cestě.

Kdyby se mě zeptala, co je to kaktusová mlha, řekl bych, že je to ten nejhorší druh mlhy, protože má ostré trny. Pohybovat se v něčem takovém je hrozně nebezpečné. Nejlepší je zůstat, kde jste, a počkat, až mlha zmizí.

Ten milión dolarů ted' prostě čeká, až mlha zmizí.

Moje přítelkyně

Dolů k Soudnímu paláci to šlo rychle. Zvykl jsem si chodit v San Francisku pěšky a dokázal jsem kráčet hezky svižně.

Rok 1941 začal pro mě v autě a teď, o dvanáct měsíců později, jsem se mohl spolehnout na vlastní kopyta. Život má své zdary a své nezdary. Se mnou to teď mohlo jít jenom do kopce. Huř než já na tom mohla být akorát mrtvola.

Byl studený větrný den, ale procházka z vršku Nob Hillu k Soudnímu paláci mi rozproudila krev.

Jak jsem se blížil k Chinatownu, vzpomněl jsem si zase na Babylón, ale včas se mi podařilo filmové titulky běžící v mé hlavě zarazit a přehodit výhybku. Uviděl jsem partu čínských kluků, hráli něco na ulici. Zkoušel jsem uhádnout, jakou hru hrají. Jak jsem se na ně soustředil, podařilo se mi uskočit před Babylónem, který se na mě valil jak nákladní vlak.

Kdykoli jsem se snažil něco udělat a Babylón se za mnou začal řídit, zkusil jsem soustředit se na cokoli, jen abych ho mohl zabrzdit. Byla to vždycky fuška, protože já sním o Babylónu opravdu rád, a mám tam krásnou přítelkyni. Je možná těžké to pochopit, ale mně se má přítelkyně líbí víc než opravdové holky z masa a krve. Přál bych si potkat holku, která by mě zaujala tak jako moje přítelkyně v Babylónu.

Nevím.

Možná, že jednou.

Možná nikdy.

Po hře těch čínských kluků jsem přemýšlel o svém kámoši policejním detektivovi, abych Babylón udržel na vedlejší koleji. Byl seržant a jmenoval se Rink. Byl to drsňák. V drsnáctví držel světový rekord. Vypracoval techniku facky, která na obličejí vypálila přesný otisk ruky jako provizorní cejch. Ta facka byla ovšem jen přátelský pozdrav od seržanta Rinka ve srovnání s tím, jak se věci vyvíjely později, jestliže jste nebyli připraveni velmi ochotně spolupracovat.

Seznámil jsem se s Rinkem, když jsme se v šestatřicátém roce oba hlásili do policejního sboru. Chtěl jsem být polda. Kdybych zvládl závěrečnou zkoušku, mohli jsme teď být partáci vyšetřující vraždy. Skóre jsem měl těsné. Chybělo mi pět bodů, abych se stal poldou.

Ale přepadlo mě snění o Babylónu. A že bych býval fakt dobrý bengoš. Jen kdybych byl s to přestat snít o Babylónu. Babylón, to je rozkoš a slast, a zároveň kletba.

Nezodpověděl jsem v testu posledních dvacet otázek. Proto jsem neuspěl. Prostě jsem tam seděl a snil o Babylónu, zatímco všichni ostatní odpovídali na otázky a stali se z nich poldové.

Soudní palác

Soudní palác se mi nikdy moc nelíbil. Je to obrovská ponurá budova, připomínající hrobku, a uvnitř to páchne nahnilým mramorem.

Nevím.

Možná je problém ve mně.

To bude ono.

Ale jedna zajímavá věc: v Soudním paláci jsem byl nejmíň stokrát, a kdykoli tam jsem, nikdy nemyslím na Babylón. Takže aspoň pro mě je k něčemu dobrý.

Vyjel jsem výtahem do čtvrtého patra a v oddělení vražd seděl za stolem můj kámoš detektiv. Můj kámoš se podobá tomu, čím je: policajt drsňák, co ho zajímá řešit vraždy. Jediná věc, která ho zajímá víc než pěkná šťavnatá vražda, je krvavý biftek s cibulí. Bylo mu něco přes třicet a stavěný byl jako pick-up od Dodge.

První věc, co jsem zaznamenal, bylo jeho ramenní pouzdro, ve kterém odpočíval parádní policejní speciál ráže .38. Ale především mě zajímaly ty náboje. Rád bych jich měl všech šest, ale spokojím se i se třemi.

Seržant Rink soustředěně hleděl na nůž na dopisy, který držel v ruce.

Vzhlédl.

„Rád tě vidím, úplný balzám pro oči,“ řekl.

„Na co potřebuješ nůž na dopisy?“ vklouzl jsem do role.
„Víš dobře, že na čtení nejsi nadanej.“

„Pořád kšeftuješ s pornofotkama?“ řekl s úsměvem. „Valentýny a čuňačiny z Tijuany?“

„Ne,“ odpověděl jsem. „Moc policajtů po mně chtělo vzorky. Vybrakovali mě.“

Byznys soukromých detektivů jeden čas pokulhával, a když ve čtyřicátém roce probíhala na sanfranciském Treasure Islandu světová výstava, doplňoval jsem si příjem prodejem několika „uměleckých“ fotografií turistům.

Seržant Rink si ze mě vždycky rád na tohle téma utahoval.

Udělal jsem v životě hodně věcí, na které jsem nebyl pyšný, ale to nejhorší, čeho jsem se kdy dopustil, bylo ocitnout se tak na mizině, jako jsem byl teď.

„Tohle je vražedná zbraň,“ řekl Rink a odložil nůž na dopisy na stůl. „Dneska ráno jsme ji našli v zádech jedné prostitutky. Žádný stopy. Jen její tělo v průchodu domu a tohle.“

„Vrah měl v palici řezanku,“ řekl jsem. „Někdo ho měl vzít do papírnictví a vysvětlit mu rozdíl mezi obálkou a kurvou.“

„Ach jo,“ řekl Rink a potřásl hlavou.

Nanovo popadl nůž na dopisy.

Pomalou ho v ruce obracel. Koukat na něho, jak si pohrává s vražednou zbraní, ovšem nijak neřešilo náboje do mé bouchačky.

„Co chceš?“ řekl, aniž se namáhal se na mě podívat. Zíral na nůž. „Víš přece, že když jsem ti posledně půjčil dolar, řekl jsem ti, že tím končím. Tak co ještě chceš? Co pro tebe můžu udělat, kromě toho, že ti ukážu, jak se dostaneš na Golden Gate Bridge, a dám ti pár rad, jak se skáče z mostu? Kdy se vzdáš tý svý pitomý představy, že jseš soukromej detektiv,

najdeš si konečně flek s platem a přestaneš mě opruzovat? Země je ve válce. Potřebujou každého. Musí přece existovat něco, co bys byl způsobilý dělat.“

„Potřebuju píchnout,“ řekl jsem.

„Doprdele,“ řekl a konečně se na mě podíval. Odložil nůž, sáhl do kapsy a vytáhl hrst drobných. Velmi pozorně vybral dva čtvrtáky, dva desetáky a jeden niklák. Položil je na stůl a pak přisunul hromádku ke mně.

„To je všechno,“ řekl. „Loni jsi byl za pět dolarů, pak jsi klesl na jeden. Teď jsi pětasedmdesátňák. Najdi si zaměstnání. Prokristapána. Musí existovat něco, co bys byl způsobilý dělat. Jednu věc vím nabeton: práce detektiva to není. Kolik lidí si najme detektiva, který má na sobě jedinou fusekli? Mohl bys je spočítat na prstech jedné ruky.“

Doufal jsem, že si toho Rink nevšimne, ale samozřejmě si všiml. Když jsem se ráno oblékal, myslel jsem na Babylón a nevšiml jsem si, že mám jenom jednu ponožku. Přišel jsem na to, když jsem vstupoval do Soudního paláce.

Chystal jsem se říct Rinkovi, že těch pětasedmdesát centů nepotřebuju, jakkoli pravý opak byl pravdou, a že mi jde jen o pár nábojů do bouchačky.

Pokusil jsem se odhadnout situaci.

Možnosti byly omezené.

Mohl jsem si vzít těch pětasedmdesát centů a mít aspoň něco. Nebo jsem mohl říct: Ne, nechci peníze. Co chci, je pár patron do bouchačky.

Kdybych si vzal těch pětasedmdesát centů a pak mu řekl o patrony, mohl by se fakt naštvat. Musel jsem dávat majzla, protože jak už jsem říkal: byl to jeden z mých přátel. Můžete si představit, jak se chovají lidi, co mě nemají rádi.